ਨਫਰਤ ਭਰਪੂਰ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ

DFEH

DEPARTMENT OF FAIR EMPLOYMENT AND HOUSING · STATE OF CALIFORNIA

ਤੱਥ ਸ਼ੀਟ

ਰਾਲਫ਼ ਸਿਵਲ ਰਾਈਟਸ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਸੈਕਸ/ਲਿੰਗ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ, ਜਣੇਪੇ, ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਡਾਕਟਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਲਿੰਗ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਲਿੰਗੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਸਲ, ਰੰਗ, ਧਰਮ, ਵੰਸ਼ਵਾਦ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੂਲ, ਅਪੰਗਤਾ, ਡਾਕਟਰੀ ਸਥਿਤੀ, ਜੈਨੇਟਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਜਿਨਸੀ ਰੁਝਾਨ, ਨਾਗਰਿਕਤਾ, ਮੁੱਢਲੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਥਿਤੀ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਨਤਾ, ਜਾਂ ਲੇਬਰ (ਕਿਰਤ) ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਸੈਕਸ਼ਨ 51.7) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਤੋਂ ਵਰਜਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਸੂਚੀਬੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੇਵਲ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਹੋਰ ਅਧਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ। ਸਿਵਲ (ਨਾਗਰਿਕ) ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਲਫ਼ ਸਿਵਲ ਰਾਈਟਸ ਐਕਟ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਨਿਰਪੱਖ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਹਾਉਸਿੰਗ ਵਿਭਾਗ (DFEH), ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

DFEH ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਨਿਰਪੱਖ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਹਾਉਸਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰਾਹੀਂ ਨਫ਼ਰਤ ਵਾਲੀ ਹਿੰਸਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ:

1. ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ;
2. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਕੇ; ਅਤੇ
3. ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੀ ਹਿੰਸਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ, ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਤਕਰੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਕੇ ਅਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਕੇ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਧਮਕੀਆਂ, ਸਰੀਰਕ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਗ੍ਰੈਫਿਟੀ ਅਤੇ ਤੋੜ-ਫੋੜ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਵਰਜਦਾ ਹੈ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪੂਜਾ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ; ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਭੰਨਤੋੜ ਕਰਨਾ; ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਬੰਬ ਜਾਂ ਅਗਜਨੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਡਰਾਉਣਾ ਜੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਨਸਲ, ਰੰਗ, ਧਰਮ, ਵੰਸ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਧਾਰਾਂ ਲਈ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?

ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਿਵਲ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜਾਤੀ, ਰੰਗ, ਧਰਮ, ਵੰਸ਼, ਕੌਮੀ ਮੂਲ, ਉਮਰ, ਅਪੰਗਤਾ, ਲਿੰਗ, ਜਿਨਸੀ ਝੁਕਾਅ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ ਲੇਬਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ।

ਉਪਲਬਧ ਸਿਵਲ ਉਪਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

1. ਰੋਕ ਆਦੇਸ਼
2. ਅਸਲ ਨੁਕਸਾਨ
3. ਸਜਾਤਮਕ ਨੁਕਸਾਨ
4. ਸਿਵਲ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ
5. ਅਟਾਰਨੀ ਫੀਸ

ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਨਫ਼ਰਤ ਭਰਪੂਰ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ

DFEH

ਤੱਥ ਸ਼ੀਟ

ਨਫ਼ਰਤ ਵਾਲੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ

ਰਾਲਫ ਸਿਵਲ ਰਾਈਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ:

- ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਸਦੱਸਤਾ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣਾ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ।
- ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਸਦੱਸਤਾ ਕਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ।
- ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਸਦੱਸਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਭੰਨਤੋੜ ਕਰਨਾ।
- ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਸਦੱਸਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ।
- ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਸਦੱਸਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨਾ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਵਕਾਲਤ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰਪੂਰ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਾਂ?

1. ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ, ਪੁਲਿਸ, ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ।
2. ਕਿਸੇ ਹਿੰਸਕ ਧਮਕੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ। ਹਿੰਸਕ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ (ਨਸਲ, ਲਿੰਗ, ਉਮਰ, ਅਪੰਗਤਾ, ਜਿਨਸੀ ਝੁਕਾਅ, ਆਦਿ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਇਹ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ।
3. ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। DFEH, ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਾਰਨੀ, ਜਾਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
4. ਕੈਲਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਅਧੀਨ ਰਾਲਫ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਰਾਈਟਸ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਾਗਰਿਕ ਉਪਾਅ

1. **ਰੋਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼:** ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
2. **ਅਸਲ ਨੁਕਸਾਨ:** ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਖੁੰਝੀ ਤਨਖਾਹ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ, ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮੇਤ
3. **ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹਰਜਾਨੇ:** ਅਦਾਲਤ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ
4. **ਸਿਵਲ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ:** ਅਦਾਲਤ $25,000 ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
5. **ਅਟਾਰਨੀ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ:** ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰਪੂਰ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹੋ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰੋ। ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚੱਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਇੱਕ DFEH ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਅਪੰਗਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਮਦਦ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ DFEH ਤੁਹਾਡੀ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਜੋ ਬੋਲੇ ਜਾਂ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਰੀਲੇਅ ਸਰਵਿਸ (711) ਰਾਹੀਂ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ

ਨਿਰਪੱਖ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਹਾਉਸਿੰਗ ਵਿਭਾਗ
dfeh.ca.gov
ਟੋਲ ਫ੍ਰੀ: 800.884.1684
TTY: 800.700.2320